

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักวิจัยและพัฒนา ส่วนบริหารทั่วไป โทร. ๐ ๒๕๘๓ ๘๓๒๕ โทรสาร. ๐ ๒๕๘๓ ๕๐๑๑

ที่ สทพ๖๐๓/๒๕๖๖

วันที่ ๓๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอมอบผลงานวิจัยเชิงนโยบายและเชิงสาธารณะ กลุ่มเรื่องการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ สทพ๖๐๓/๒๕๖๖

เรียน ผส.บอ., ผส.บก. และ ผส.ชป. ๑ - ๑๗

ตามหนังสือสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) ที่ สวก ๐๗๐๐/๕๒๑๓ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๕ เรื่องขอมอบผลงานวิจัยเชิงนโยบายและเชิงสาธารณะ กลุ่มเรื่องการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยมอบหมายให้สำนักวิจัยและพัฒนา เผยแพร่ผลงานวิจัยเชิงนโยบายฯ นั้น

สำนักวิจัยและพัฒนา ขอมอบผลงานวิจัยดังกล่าว ให้แก่หน่วยงานของท่านเพื่อใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยสามารถดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ QR Code ตามเอกสารที่แนบ และขอความอนุเคราะห์กรอกข้อมูลในแบบฟอร์มการติดตามผล หากมีข้อสงสัยสอบถามข้อมูลได้ที่ นางอรสา วงศ์คำ วิศวกรโยธาชำนาญการ โทร. ๐๘ ๙๒๑๓ ๓๙๑๔ และส่งกลับมายัง สำนักวิจัยและพัฒนา หรือทาง E-mail : Strategyrd@gmail.com ภายในวันอังคารที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เพื่อดำเนินการรวบรวมและส่ง สวก. ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นายธนา สุวัชฌน)

ผส.วพ.

เรียน ผอ.ส่วน ผอ.ช.ภาค และ ทน. ๑-๙ บอ.

เพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

(นางสาวอรุณา เขียวคุณา)

ผยศ.บอ. รักษาการในตำแหน่ง ผบท.บอ.

๘ ก.พ. ๖๖

แบบฟอร์มการติดตามผล

แบบฟอร์มการติดตามผลหลังการใช้ประโยชน์เงินโยบาย

ชื่อโครงการ.....

หัวหน้าโครงการ/หน่วยงาน.....

หน่วยงานผู้ใช้ประโยชน์.....

ผู้ติดตามและประเมิน.....

- สถานการณ์ใช้ประโยชน์ในเงินโยบาย
- การนำข้อมูลผลงานวิจัยไปประกอบการตัดสินใจในการบริหาร / กำหนดนโยบาย เรียบร้อยแล้ว
 - การใช้ประโยชน์เชิงพื้นที่/ชุมชน/สังคม
 - อยู่ระหว่างการใช้ประโยชน์เงินโยบาย หรือขยายผล
 - อื่นๆ.....

การนำข้อมูลไปประกอบการตัดสินใจในการบริหาร/กำหนดนโยบาย.....

การใช้ประโยชน์เชิงพื้นที่/ชุมชน/สังคม.....

ข้อเสนอแนะ.....

ปัญหาและอุปสรรค.....

ต้นฉบับ

สนก 210/66

RDE 110/132/66

รชว. 151/66
รชค. 160/5 มค 66
09.199.

เลขที่เอกสารในระบบ E กษ0201.06/2447

ส่วนบริหารทั่วไป (สคก.รับเอกสารจากภายนอก) รัชชี่ ขป 973

วันที่ 19 ม.ค. 2566

สวท. 603

เรื่อง ขอมอบผลงานวิจัยเชิงนโยบายและเชิงสาธารณะ กลุ่มเรื่องการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

รช ม.ค. 66

เรียน รชว.	วันที่กำหนด
☐ เพื่อโปรดพิจารณา ☐ เพื่อโปรดดำเนินการ ☒ เพื่อโปรดทราบ	
สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร ขอมอบผลงานวิจัยเชิงนโยบายและเชิงสาธารณะ	
กลุ่มเรื่องการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ปี 2560-ปัจจุบัน	
	หมายเหตุ
	(นายบุรีรัมย์ วงศ์บุรี)

ทนค.

ปีนประกาศ

๑๙ ม.ค. ๒๕๖๖

- มอว พร.คพ. ๗๑๑๑๑๑

- รชว.วพ.

พื่อนคก อภิวัฒน์

(นายชูชาติ รักจิตร)

รชค. รักษาการแทน รชว.

๒๕ ม.ค. ๒๕๖๖

(นายธนา สุวัทณ)

ผส.วท.

เรียน ผส.วท.

เพื่อโปรดพิจารณา

๒๗ ม.ค. ๒๕๖๖

(นางกสิวิมล ชื่นขาว)

ชก.วท. รักษาการในตำแหน่ง ผสท.วท.

๒๗ ม.ค. ๒๕๖๖

เรียน รช.วพ.

พื่อนคก อภิวัฒน์

นายสุวัฒน์ พาทสุวัฒน์

ผส.วท.

รับมอบหมายเพื่อดำเนินการ

(นายสุวัฒน์ พาทสุวัฒน์)
ผสท.วท. รักษาการในตำแหน่ง ผสท.วท.

บันทึกข้อความ

กรมชลประทาน
รับจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เลขรับ..... ๑๖๑๖/๖๖
วันที่..... ๑๙ ๓,๑.๖๖

ส่วนราชการ...สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) โทร. ๐ ๒๕๓๗๙ ๗๙๓๕ ต่อ ๓๓๑๒
ที่ สวท ๐๗๑๐/๕๒๑๓ วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๕
เรื่อง ขอมอบผลงานวิจัยเงินโยนวยและเชิงสวตวณะ กลุ่มเรื่องการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

ที่ กษ ๐๒๐๑.๐๖/ว ๕๕๗
เสนอ กรมชลประทาน

๑๙ ๓.๑.๖๖

(นางสาววันเพ็ญ พรหมสุรินทร์)
เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
ปฏิบัติราชการแทน ผู้อำนวยการกองกลาง
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

วันที่ ๓๑/๑๐/๒๕๖๓
วันที่ ๑๑/๑๐/๒๕๖๓ เวลา ๑๖-๑๗

๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๓
๑๗/๑๐

ที่ สวก ๐๓๐๐/๕๒๑๓

๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอมอบผลงานวิจัยเชิงนโยบายและเชิงสาธารณะ กลุ่มเรื่องการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
เรียน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ด้วยสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) หรือ สวก. เป็นผู้สนับสนุนทุนวิจัยด้านการเกษตร และบริหารทุนวิจัยมุ่งเป้าตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศ กลุ่มเรื่องการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ - ปัจจุบัน เพื่อแก้ไขปัญหาท้าทายและยกระดับการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้านน้ำ การวิจัยพื้นฐานและต้นน้ำ เพื่อสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ ฐานข้อมูล ผลลัพธ์ แบบจำลอง และเทคนิคต่างๆ ในการพยากรณ์น้ำฝน น้ำผิวดิน น้ำใต้ดิน การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อการบริหารและจัดการทรัพยากรน้ำทั้งภาคการเกษตร การผลิต การบริโภค อย่างมีประสิทธิภาพ ป้องกันและลดความเสี่ยงและความเสียหายต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อทรัพยากรน้ำ การสร้างกลไกการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการภัยพิบัติทางด้านน้ำ ทั้งระดับประเทศ ระดับลุ่มแม่น้ำและระดับพื้นที่ให้เป็นเอกภาพและเกิดประสิทธิภาพ กำหนด แนวทางในการฟื้นฟูระบบนิเวศและแหล่งน้ำ รวมทั้งอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำอย่างยั่งยืน การส่งเสริมศักยภาพและประสานความร่วมมือเครือข่ายภาคประชาชนในระดับต่างๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ปัจจุบันมีโครงการวิจัยที่สิ้นสุดแล้ว และได้องค์ความรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ทั้งทางตรงและทางอ้อมในเชิงนโยบายและเชิงสาธารณะ รวมทั้งผลักดันผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ สวก. ขอมอบผลงานวิจัยดังกล่าวให้แก่ท่าน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องต่อไป โดยสามารถดาวน์โหลดเอกสารได้ตาม QR code ที่ปรากฏท้ายหนังสือนี้ ทั้งนี้ หากนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์เรียบร้อยแล้ว โปรดแจ้งให้ สวก. ทราบด้วย เพื่อดำเนินการติดตามผลกระทบ (Impact) หลังการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

รองปลัดฯ (นายเศรษฐเกียรติ)
วันที่ ๓๑/๑๐/๒๕๖๓
วันที่ ๑๑/๑๐/๒๕๖๓ เวลา ๑๖-๑๗

สวท กวทกลว ไร่ ๑๑๕๖
ชป, พด, ๗๒ พะ. กว
เสียน้ำ ไร่ ๑๑๕๖
ในสวนที่ ๑๑๕๖ ๑๑๕๖
๑๑-๑๑๑๑

วิเศษ อิงศรีสว่าง
(นายวิชาญ อิงศรีสว่าง)

๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๓
๑๑/๑๐/๒๕๖๓
๑๑/๑๐/๒๕๖๓

ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร

(นายเศรษฐเกียรติ กิจรุ่งเรือง)
รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
สำนักส่งเสริมการใช้ประโยชน์
โทรศัพท์ ๐ ๒๕๓๙ ๗๕๓๕ ต่อ ๓๓๑๒ (ขวัญณลิน)
โทรสาร ๐ ๒๕๓๙ ๕๘๐๓
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ khwannalin@arda.or.th

(นายประยูร อินสกุล)
ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

QR Code ผลงานวิจัย

จำนวน ๑๗๐ หน้า

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

เรื่อง

(ชื่อไทย) กลยุทธ์การปรับตัวของเกษตรกรต่อการผันแปรและการเปลี่ยนแปลง
ภูมิอากาศ กรณีศึกษา บางเลน นครปฐม

(ชื่ออังกฤษ) Adaptation Strategies of Farmers on Climate Variability
and Climate Change; Case Study: Bang Len, Nakhon Pathom

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิตางศุ์ พิลัยหล้า และคณะวิจัย

หน่วยงานที่รับทุน

ภายใต้แผนงานวิจัย การแก้ไขปัญหาภัยแล้งภาคการเกษตร
ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

บทคัดย่อ

การผันแปรและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศเป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่มีความไม่แน่นอนสูง นำมาซึ่งความเสี่ยงของการเกิดภัยธรรมชาติที่ถี่และรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ ไม่ว่าจะเป็นอุทกภัย น้ำขาดแคลน การรुक้าของน้ำเค็ม ซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อชีวิต ทรัพย์สิน การใช้ชีวิต และการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคการเกษตร ซึ่งเป็นภาคการผลิตที่มีความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อาจทำให้ผลผลิตเสียหาย ส่งผลกระทบทั้งในระดับครัวเรือน ระดับชุมชน ไปจนถึงระดับชาติ การวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การปรับตัวของเกษตรกรต่อการผันแปรและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความไม่แน่นอนของทรัพยากรน้ำภายใต้การผันแปรและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ รวมทั้งประเมินการตระหนักรู้ของเกษตรกรต่อการผันแปรภูมิอากาศ รวมทั้ง ปัญหาและอุปสรรค ข้อจำกัดของเกษตรกร เพื่อนำไปสู่การสร้างกลยุทธ์การปรับตัวฯ โดยเน้นการมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่ายประชาสังคม โดยเลือกพื้นที่ศึกษาอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นพื้นที่ปลูกข้าวที่ใหญ่ที่สุดของจังหวัดนครปฐม เป็นพื้นที่ราบลุ่มภาคกลางที่มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงค่อนข้างสูง ดินมีคุณสมบัติที่เหมาะสมสำหรับการปลูกข้าวเป็นอย่างยิ่ง มีความสำคัญต่อภาคผลิตและความมั่นคงทางอาหารของประเทศ

การศึกษานี้ประกอบด้วยงานสองส่วนหลักๆ คือ งานทางด้านเทคนิค ได้แก่ การวิเคราะห์ทางอุตุ-อุทกวิทยา การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศเชิงพื้นที่ การศึกษาวิเคราะห์ด้านเกษตร ซึ่งเชื่อมโยงไปถึงการวิเคราะห์ทางด้านเศรษฐศาสตร์ โดยใช้ข้อมูลทั้งทุติยภูมิ ปฐมภูมิและงานทางด้านสังคม ซึ่งไม่เพียงแต่ทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึกจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแล้ว ยังเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งเกษตรกร ช้าราชการในพื้นที่ ประชาชนชาวบ้าน ผู้นำชุมชน นักวิชาการ เป็นต้น ผลจากการศึกษาพบว่า การผันแปรภูมิอากาศของพื้นที่บางเลน มีผลกระทบต่อปริมาณฝนได้ทั้งการเพิ่มขึ้นและการลดลงของฝน ขึ้นอยู่กับว่าเกิดปรากฏการณ์เอลนีโญหรือลานีญาแบบต่อเนื่อง โดย ในส่วนของอุณหภูมิสูงสุด อุณหภูมิต่ำสุด และอุณหภูมิเฉลี่ยของจังหวัดนครปฐมนั้น มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น 1-1.5 องศาเซลเซียสทุกคาบ 20 ปี ซึ่งการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมินี้ จะส่งผลต่อการเกิดโรคและการระบาดของแมลงที่รุนแรงขึ้น ซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้น ในมุมมองของเกษตรกร มีความรุนแรงเป็นอันดับสองและสาม รองจากปัญหาต้นทุนการทำนา อย่างไรก็ตาม เกษตรกรในพื้นที่บางเลน มีการปรับตัวต่อความไม่แน่นอนมาแล้วหลายรูปแบบและยังทำเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ผลจากการศึกษาได้แบ่งกลุ่มเกษตรกรเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มที่พร้อมรับรู้และปรับเปลี่ยน หรือเรียกว่ากลุ่ม “หัวใจสู้” (2) กลุ่มเกษตรกรที่อาจยังไม่พร้อมในการปรับเปลี่ยนวิถีคิดและวิถีปฏิบัติ ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรนาเช่าซึ่งมีข้อจำกัดเรื่องต้นทุนค่าเช่านา และ (3) กลุ่มเกษตรกรที่มีปัญหาเฉพาะ เช่น มีข้อจำกัดเรื่องน้ำ เกษตรกรแต่ละกลุ่มมีจุดอ่อน จุดแข็ง และศักยภาพในการรับมือกับปัญหาจากการผันแปรภูมิอากาศได้แตกต่างกัน จึงเป็นที่มาของการกำหนดกลยุทธ์ 3 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 การปรับเปลี่ยนการปลูกข้าว กลยุทธ์ที่ 2 การสร้างเครือข่ายพันธมิตร และ กลยุทธ์ที่ 3 การสลับน้ำ ซึ่งมีความยืดหยุ่นกับเกษตรกรแต่ละกลุ่ม สามารถประยุกต์ใช้ได้จริง รวมทั้ง การศึกษานี้ได้พัฒนาแอปพลิเคชันสนับสนุนการตัดสินใจของเกษตรกรด้วย